

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. március 22.
(OR. en, de, sk)

Intézményközi referenciaszám:
2022/0195(COD)

7629/24
ADD 1 REV 2

CODEC 776
ENV 284
CLIMA 110
FORETS 84
AGRI 207
POLMAR 9

FELJEGYZÉS AZ „I/A” NAPIRENDI PONTHOZ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Tervezet – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a természet helyreállításáról és az (EU) 2022/869 rendelet módosításáról (első olvasat) – A jogalkotási aktus elfogadása = Nyilatkozatok

Németország nyilatkozata

A természet helyreállításáról szóló rendelet elfogadásakor a mezőgazdasági ágazat alapvető kihívásokkal néz szembe. A Németországi Szövetségi Köztársaság hangsúlyozza: létfontosságú, hogy a mezőgazdasági ágazat megfeleljen a jövő követelményeinek. A működő ökoszisztémák e tekintetben nélkülözhetetlen alapot jelentenek. A Németországi Szövetségi Köztársaság véleménye szerint döntő fontosságú, hogy a természet helyreállításáról szóló rendelet végrehajtása ne rójon további terheket a mezőgazdasági termelőegységekre.

Észtország nyilatkozata

Észtország határozottan támogatja a természet-helyreállítási jogszabályt. Úgy véljük, hogy a természet-helyreállítási jogszabály az egyik legfontosabb eszköz Európában a biológiai sokféleség veszélyes csökkenésének megállítására és visszafordítására, valamint arra, hogy egészséges, reziliens és biztonságos környezetet biztosítsunk saját magunk és gyermekeink számára. A biológiai sokféleség a legerősebb szövetségesünk az éghajlatváltozás elleni küzdelemben és az annak hatásaihoz való alkalmazkodásban. Az élelmiszer-termelés fenntarthatósága, az erdészet, a létfontosságú ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtása egyaránt a természet és a biológiai sokféleség függvénye. Ezen túlmenően nemcsak saját polgárainknak és a jövő nemzedékeinek, hanem a globális közösségnek is felelősséggel tartozunk. A rendelet finom egyensúlyt teremt a természeti környezet sürgős és valós szükségleteinek kielégítéséhez szükséges intézkedések között, ugyanakkor figyelembe veszi a tagállamok erőfeszítéseit és eltérő körülményeit, valamint biztosítja az ezek kezeléséhez szükséges rugalmassági mechanizmusokat.

Lettország nyilatkozata

Lettországnak továbbra is komoly aggályai vannak a mezőgazdasági ökoszisztémák helyreállítására vonatkozó rendelkezések arányosságát illetően azon intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek a lecsapolt tőzeglápokból álló, mezőgazdasági hasznosítású szerves talajok helyreállítását célozzák.

Mindazonáltal Lettország támogatja a természet helyreállításáról szóló rendeletjavaslat elfogadását, valamint e javaslat fő célját, nevezetesen azt, hogy a természetet – a biológiai sokféleség, az éghajlat és az emberek érdekében – az egész kontinensen helyreállítsuk.

Véleményünk szerint a szerves talajok helyreállítására és elárasztással való helyreállítására vonatkozó mennyiségi célokat tartalmazó, cselekvésorientált rendelkezések továbbra is azzal a kockázattal járnak, hogy aránytalanul érintenek bizonyos sajátos éghajlati viszonyokkal rendelkező tagállamokat.

Lettország egyike azoknak a tagállamoknak, amelyekben a legalacsonyabb a mezőgazdasági földterületek aránya az EU-ban (Lettország esetében ez a teljes szárazföldi terület 30 %-a). Lettország ugyanakkor azon kevés tagállamok egyike is, amelyekben a legnagyobb a mezőgazdasági földterületeken található szerves talajok aránya.

Az adott sajátosságok és körülmények miatt az elárasztással való helyreállításra irányuló intézkedések nem gyakorolhatnak kedvezőtlen hatást a mezőgazdasági termelésre, amely Lettország egyik kiemelt gazdasági ágazata.

Az elárasztással való helyreállítás továbbá növeli a metán kibocsátását is, amely a második legfontosabb üvegházhatású gáz. Egyes esetekben előfordulhat, hogy az elárasztással való helyreállítás ellentétben áll Lettország LULUCF éghajlat-politikai céljainak elérésével, különösen rövid távon.

A kiegészítő finanszírozás rendelkezésre állása elengedhetetlen előfeltétele az e rendeletben meghatározott célértékek elérésének.

A környezetvédelmi és éghajlat-politikai célértékek meghatározásakor kiegyensúlyozott módon figyelembe kell venni a területgazdálkodás, a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás összes fenntarthatósági aspektusát.

Hollandia nyilatkozata

Hollandia kormánya ismételten hangsúlyozni kívánja, hogy kiemelten fontosnak tartja a természet helyreállításáról szóló rendeletet, és támogatja annak átfogó törekvéseit. Szeretnénk köszönetet mondani a francia, a svéd, a spanyol és a belga elnökségnek, valamint a Bizottságnak és az Európai Parlamentnek a rendeletről való megállapodás érdekében tanúsított konstruktív hozzáállásukért. Szeretnénk kifejezni elismerésünket minden olyan uniós partnernek, amely komolyan vette Hollandia aggályait, és a tárgyalások során megpróbált megoldást találni e kihívások kezelésére.

A holland parlament azonban nagy többséggel elfogadott egy indítványt, amelyben arra kérte a kormányt, hogy szavazzon a természet helyreállításáról szóló rendelet ellen, figyelembe véve a természet helyreállítására irányuló jelenlegi és jövőbeli célkitűzések elérésével kapcsolatos azon jelentős kihívást, amely a nagy népsűrűséggel, a földhasználatra nehezedő, a konkurens gazdasági, társadalmi és környezeti igények miatt kialakult nagy nyomással, valamint az említettek jogi és szakpolitikai következményei jelentette kockázatokkal összefüggésben jelentkezik. A rendeletben 2040-re és 2050-re kitűzött kötelező célok fokozzák a végrehajtás terén felmerülő nehézségeket. Következésképpen Hollandia kormánya a rendelet ellen fog szavazni.

Hollandia elkötelezi magát a rendelet sikeres végrehajtása mellett, amennyiben a hivatalos elfogadás és hatálybalépés bekövetkezik. Célunk a rendelet oly módon történő végrehajtása, hogy a társadalmi szempontból releváns projektek adminisztratív terhei és jogi követelményei a lehető legkisebbek legyenek, továbbá a rendelet keretében törekedni fogunk a földterületek és az erőforrások többfunkciós hasznosítására. Hollandia várakozással tekint a Bizottsággal és a tagállamokkal annak biztosítása érdekében folytatandó folyamatos párbeszéd elé, hogy a rendelet hozzájáruljon az ökoszisztémáknak az emberek, az éghajlat és a bolygó javát szolgáló helyreállításához.

Szlovákia nyilatkozata

Szlovákia támogatja a rendeletervezet azon célját, hogy az ökoszisztémák helyreállításával hozzájáruljon a biológiailag változatos és reziliens természet folyamatos, hosszú távú és tartós regenerációjához az Európai Unió szárazföldi és tengeri területein, továbbá hozzájáruljon az Unió éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célkitűzéseinek eléréséhez, valamint a nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez.

Úgy véljük azonban, hogy az e cél elérése érdekében tett erőfeszítéseknek tiszteletben kell tartaniuk a tagállamok különböző ökoszisztémáinak eredeti állapotát és az általuk támasztott követelményeket. Európai szemszögből a természet helyreállítására ott kell majd a legtöbb erőfeszítést tenni, ahol az ökoszisztémák a leginkább megváltoztak és ahol az emberi tevékenység leginkább negatívan érintette őket. Szlovákiában még mindig vannak olyan ökoszisztémák, amelyek a természet és a biológiai sokféleség magas fokú megőrzését mutatják, amint azt a 2022-es környezeti teljesítménymutatóhoz kapcsolódó biodiverzitási mutatóban szereplő 82,7-es országos pontszám is bizonyítja. Ezeket a pozitívumokat a lehető legnagyobb mértékben meg kell őrizni. Szlovákiában ez a helyzet jelentős mértékben a jelenlegi és sok esetben a hosszú távú és aktív tájkép- és természetmegőrzési gyakorlatoknak köszönhető. A hivatásos és önkéntes természetvédők mellett Szlovákiában a gazdálkodók, az erdészek és az erdőtulajdonosok, valamint a helyi lakosok történelmileg szerves szerepet játszottak ezekben az erőfeszítésekben.

A rendelet majdani alkalmazásának ezért az erőfeszítések tagállamok közötti igazságos elosztásán kell alapulnia. A rendelet hatékony alkalmazásához szükséges lesz, hogy a mutatókat, valamint a kedvező területek és az élőhelyek állapotának értékelését megfelelően, kielégítő szinten határozzák meg. Ellenkező esetben a rendelet tovább növelheti az uniós tagállamok közötti különbségeket az ökoszisztémák állapota és a természeti erőforrások felhasználása terén, és eltérő társadalmi-gazdasági hatást gyakorolhat a tagállamokban.

Úgy véljük, hogy a rendelet alkalmazása hozzá fog járulni az adminisztratív és pénzügyi teher növekedéséhez, amelyet számottevő mértékben a tagállamoknak kell majd viselniük. Közfinanszírozás révén ezért stabil és kiszámítható módon elegendő forrást kell biztosítani a megújított intézkedések végrehajtásához, és kompenzálni kell a gazdasági tevékenységek különböző mértékű korlátozását.

A Bizottság nyilatkozata

Az EU és tagállamai részes felek az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának (ENSZ EGB) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-i egyezményében (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény).

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az érintett nyilvánosság azon tagjai, akik kellő érdekeltséggel rendelkeznek vagy a nemzeti joggal összhangban valamely jogsérelemre hivatkoznak, bíróság vagy valamely jogszabály által létrehozott független és pártatlan testület előtt felülvizsgálati eljárás lefolytatását kérhessék a nemzeti helyreállítási tervek tárgyi vagy eljárási jogszerűségének, valamint az illetékes hatóságok intézkedési mulasztásainak kifogásolása céljából, függetlenül attól, hogy a nyilvánosság érintett tagjai milyen szerepet játszottak az adott nemzeti helyreállítási tervek előkészítésében és kidolgozásában. Ennek során ügyelni kell az Európai Unió Bíróságának a környezeti ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való joggal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával való összhangra, és teljes mértékben tiszteletben kell tartani a tagállamok által az Aarhusi Egyezmény részes feleiként vállalt kötelezettségeket¹.

¹ Lásd még „Az igazságszolgáltatáshoz való jog környezeti ügyekben történő biztosításának javítása az EU-ban és tagállamaiban” című közleményt (11854/20 – COM(2020) 0643).